

Offentlighetsprincipen

Offentlighetsprincipen är en viktig del i TF och YGL och innebär att alla medborgare och massmedier ska ha insyn i statens och kommunernas verksamhet. Du får läsa dokument - brev, ansökningar och utlåtanden - som kommer in till, upprättas hos eller finns hos myndigheterna. Offentlighetsprincipen underlättar journalister-
nas arbete att informera allmänheten om politik och viktiga saker.

Offentlighetsprincipen innebär att:

- alla svenska och utländska medborgare har rätt att läsa de handlingar som finns hos svenska myndigheter (handlingsoffentlighet).
- tjänstemän och andra som arbetar i staten eller kommunerna har rätt att berätta vad de vet för utomstående (yttrandefrihet för tjänstemän m.fl.)
- tjänstemän har också speciella möjligheter att lämna uppgifter till massmedier (meddelarfrihet för tjänstemän m.fl.)
- du får vara med på domstolsförhandlingar som är offentliga och även på beslutande församlingars sammanträden. Däremot får du inte närvara då sekretessbelagda uppgifter ska tas upp vid en domstolsförhandling, inte heller vid förhör med personer som är under femton år eller lider av psykisk störning.

Vad är en handling?

Handlingen kan vara ett vanligt pappersdokument, men lika gärna något du kan avlyssna eller uppfatta på annat sätt med ett tekniskt hjälpmedel. Vill du ta del av en allmän handling vänder du sig till den aktuella myndigheten.

Begränsning 1: Du har bara rätt att läsa sådana handlingar som betecknas som allmänna handlingar.

En handling är allmän:

- om den anses inkommen dit (tagits emot av tjänsteman, även mejl-inbox)
- om den är upprättad där (i register, journaler)
- om den förvaras hos en myndighet

Du kan alltså gå till kommunhuset och säga att du vill se alla mejl som en kommunpolitiker skickat och fått till sin inbox den senaste månaden. Om du inte får det ska du inte ge dig utan säga att du har rätt att få se dem.

Begränsning 2: En del allmänna handlingar är hemliga

Allmänna handlingar får i vissa fall hållas hemliga, nämligen då de skyddar följande:

- Företag som skickar egna anställda fotografer på rikets säkerhet eller dess förhållande till annan stat eller mellanfolklig organisation
- rikets centrala finanspolitik, penningpolitik eller valutapolitik
- myndigheters verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn
- intresset att förebygga eller beivra brott
- det allmännas ekonomiska intresse
- skyddet för enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden
- intresset att bevara djur- eller växtart

Källa: [Regeringens hemsida](#)

Länk till Undersök och förbered

Publicerad/uppdaterad 2007-11-19